

LITEVŠTINA A LITEVSKÁ LITERATURA V 18. ST.

Seminář litevštiny na teologické fakultě univerzity v Královci: 1718 / 1723 – 1945.

Seminář litevštiny na teologické fakultě univerzity v Halle: 1725 – 1740

1653 – Danielius Kleinas / Daniel Klein, *Grammatica Litvanica*

1654 – Danielius Kleinas / Daniel Klein, *Compendium Litvanico–Germanicum*.

1673 [1643] – Kristupas Sapūnas / Christoph Sappuhn, *Compendium Grammaticae Litthvanicae*

1706 – Mykolas Merlinas / Michael Mörlin, *Principium primarium in lingua Lithvanica*.

1706 – Jonas Šulcas / Johannes Schulz, *Die Fabuln Aesopi, zum Versuch nach dem Principio Lithvanicae Lingvae, littauisch vertiret*.

1706 – Jokūbas Perkūnas jaunesnysis / Jacob Perkuhn mladší, *Wolgegründetes Bedenken über die ins Litthauische übersetzte zehn Fabeln Aesopi*.

1730 – Fridrichas Wilhelmas Hakas / Friedrich Wilhelm Haack, *Vocabularium litthuanico–germanicum et germanico–litthuanicum* (obsahuje také stručnou litevskou gramatiku).

[1708] / 1745 – Pilypas Ruigys / Philipp Ruhig, *Betrachtung der litauischen Sprache in ihrem Ursprunge, Wesen und Eigenschaften*.

1747 – Pilypas Ruigys / Philipp Ruhig, *Littauisch-deutsches und deutsch-littauisches lexicon*;
1747 – Povilas Fridrichas Ruigys / Paul Fridrich Ruhig, *Anfangsgründe einer littauischen Grammatik*. (Obě knihy vydány v jednom svazku.)

1791 – Gotfridas Ostermejeris / Gottfried Ostermeyer, *Neue Littauische Grammatik*.

1793 – Gotfridas Ostermejeris / Gottfried Ostermeyer, *Erste Littauische Liedergeschichte*.

[1800] – Kristijonas Gotlybas Milkus / Christian Gottlieb Mielcke, *Pilkainis*. (Poéma epického typu o historii městečka Pilkainis, rozsah – 332 řádky.)

1800 – Kristijonas Gotlybas Milkus / Christian Gottlieb Mielcke, *Littausich–Deutsches und Deutsch–Littauisches Wörterbuch; Anfangsgründe einer littausichen Sprachlehre* (v této gramatice je kapitola *Kurze Anleitung zur littauischen Poesie*). (Vše v jednom svazku.)

***

Kristijonas Donelaitis (1714 – 1780).

Luteránský kněz na Malé Litvě (v obci Tolminkiemis).

Dílo (výběr):

Šest básní:

Lapės ir gandro česnis (Hostina lišky a čápa)

Rudikis jomarkininks (Pes na pouti)

Šuo didgalvis (Zlý pes)

Pasaka apie šūdvalį (Pohádka o hovniválovi)

Vilks provininks (Soudce vlk)

Aužuols gyropelnys (Namyšlený dub)

Čtyřdílný cyklus *Metai* (Roční doby): *Pavasario linksmybės* (Jarní radovánky), *Vasaros darbai* (Letní práce), *Rudenio gėrybės* (Podzimní dary), *Žiemos rūpesčiai* (Zimní starosti).

Bajky a cyklus *Metai* jsou psány hexametrem. Za svého života Donelaitis nic ze své litevské tvorby nevydal, vše zůstalo v rukopisech. Všeobecně se přijímá, že bajky vznikly dříve než *Metai*. Doba vzniku cyklu *Metai* se klade mezi roky 1755-1775.

Cyklus *Metai* poprvé vydán v roce 1818 (editor – Liudvikas Rėza / Ludwig Rhesa).

Druhé vydání – 1865 (editor August Schleicher)

Třetí vydání – 1869 (editor Hans Georg Ferdinand Nesselmann)

Český překlad – 1960, přeložila Hana Jechová (iniciátorem překladu Pavel Trost).

První doktorská disertace o Donelaitisovi byla obhájena v Brně: Karel Janáček, *Přízvukování u Donalitia*, 1928.